

Podnoszenie poziomu zrozumienia OPSC wśród dzieci i młodzieży

**PROTOKÓŁ FAKULTATYWNY DO KONWENCJI O PRAWACH DZIECKA W SPRAWIE
HANDLU DZIEĆMI, DZIECIĘCEJ PROSTYTUCJI I DZIECIĘCEJ PORNOGRAFII (OPSC)**

ISBN: 978-83-89658-02-9

Warszawa 2014

Dzieci nie są na sprzedaż i trzeba je chronić przed wykorzystywaniem seksualnym

**CO POWINNY ZROBIĆ PAŃSTWA BY ZAGWARANTOWAĆ,
ŻE DZIECI I MŁODZIEŻ NIE STANĄ SIĘ PRZEDMIOTEM HANDLU,
PROSTYTUCJI I DZIECIĘCEJ PORNOGRAFII**

Podziękowania

Pragniemy przekazać szczerze wyrazy wdzięczności wszystkim tym, którzy przyczynili się do powstania tej publikacji.

Wyrażamy głęboką wdzięczność dzieciom i młodzieży, którzy sprawdzali wstępne wersje publikacji, poprawiali język i przedstawili konstruktywną krytykę projektu niniejszej broszury, w tym: dzieciom i młodzieży w Nepalu z Grupy Kishore Kishori – CWIN; Milijuli Kishore Kishori – CWIN; Youth Safe – CWIN; Voice of Children; Hatemalo; Ketaketi Home; SOS Children's Village; KKT; CWIN; ECPAT i fundacji The Rights of Young Foundation – zespole dzieci i młodzieży, młodych stronników z Ugandy; oraz dzieciom i młodzieży wspierającym organizację The Child Development Agency na Jamajce.

Jesteśmy niezmiernie wdzięczni dorosłym i organizacjom, którzy wspierali badania w terenie i uczestnictwo dzieci i młodych ludzi, w tym: Bimol Bhetwal (ECPAT), Shubha Raj Pokharel (CWIN), Sujan Burlakoti (Law Students Society), Jonathan Ssembajwe (Rights of Young Foundation), Junita Upadhyay (ECPAT International), The Child Development Agency, Policy Planning and Evaluation Division oraz The Children and Family Support Unit (Jamaica).

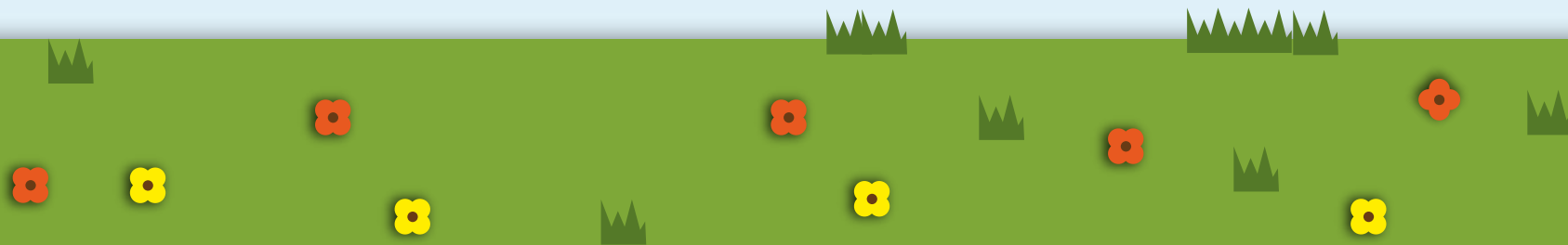
Pragniemy także podziękować naszym partnerom za ich wnikliwe komentarze na temat kolejnych projektów:

- Najat Maalla M'jid, Specjalnej Sprawozdawczynie ds. Handlu Dziećmi, Dziecięcej Prostyucji i Pornografii
- Save the Children
- Plan International
- World Vision
- ECPAT International

Jesteśmy także wdzięczni OAK Foundation za ich wsparcie.

Opracowanie graficzne – Jason Robinson, PlanetYou
Ilustracje – Qin Cheng

Biuro Specjalnego Przedstawiciela ONZ Sekretarza Generalnego
do spraw Przemocy wobec Dzieci
633 – 3rd Avenue, 6. piętro
NY 10017
+1 212-824-6322
www.srsg.violenceagainstchildren.org
Listopad 2013

Od Rzecznika

Ćwierć wieku temu, w 1989 roku, Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych uchwaliło Konwencję o Prawach Dziecka, najważniejszy międzynarodowy dokument chroniący najmłodszych; owoc ponadczasowej pedagogiki Janusza Korczaka i jego głębokiego szacunku do godności dziecka.

Uchwalenie Konwencji, jedno z najważniejszych polskich osiągnięć w dziedzinie ochrony praw dziecka, ma swój początek w roku 1979 Międzynarodowym Roku Dziecka – wówczas nasz kraj zaproponował Komisji Praw Człowieka ONZ jej uchwalenie i przedstawił pierwszy projekt.

O prawach dziecka należy pamiętać i promować je nie tylko z okazji rocznicy Konwencji, ale także w zwyczajnym życiu i wielu codziennych sytuacjach. Jestem przekonany, że ta książeczka pomoże wszystkim czytelnikom – i dzieciom, i dorosłym – zrozumieć wagę Konwencji o Prawach Dziecka oraz protokołów fakultatywnych, czyli umów międzynarodowych, które zawarto później, by uzupełnić niektóre postanowienia Konwencji.

Dzieci powinny znać swoje prawa, aby chcieć i umieć głośno upominać się o ich przestrzeganie, a także, by uczyć się wrażliwości na drugiego człowieka i odpowiedzialności za przestrzeganie praw wszystkich ludzi.

Dorośli także powinni znać prawa dzieci, aby je uszanować i dbać o ich przestrzeganie. To ważna rola dorosłych – mądrze chronić dzieciństwo i dokładać wszelkich starań, aby było ono pogodne, radosne i bezpieczne.

Marek Michalak, Rzecznika Praw Dziecka

Drogi Czytelniku!

Rządy, organizacje i ludzie na całym świecie angażują się w działania na rzecz praw dzieci oraz w ochronę dzieci i młodych ludzi przed niebezpieczeństwem. Na przestrzeni lat złożono wiele obietnic i podjęto się wielu zobowiązań na szczeblu międzynarodowym w celu zagwarantowania dzieciom bezpiecznego dzieciństwa. Wszystkie dzieci powinny wiedzieć, że takie zobowiązania istnieją i potrafić powołać się na nie w razie potrzeby.

Niniejsza broszura wyjaśnia zawartość jednego z tych międzynarodowych zobowiązań: Protokołu Fakultatywnego do Konwencji o Prawach Dziecka w sprawie Handlu Dziećmi, Dziecięcej Prostyucji i Dziecięcej Pornografii (w skrócie zwanym OPSC). OPSC pokazuje, co można zrobić, by powstrzymać przemoc seksualną wobec dzieci i jak możemy pomóc dzieciom, które zostały nią dotknięte.

Oficjalna wersja OPSC zawiera wiele terminów branżowych i prawniczych (na przykład: jurysdykcja i ekstradycja). Są to pojęcia, które mogą być trudne dla ludzi w każdym wieku. Z pomocą i wsparciem dzieci wybraliśmy wiele z tych pojęć, by wyjaśnić je w niniejszej publikacji. Dzieci powiedziały nam, iż pomimo że te pojęcia mogą być trudne, warto jest się ich nauczyć. Z tego powodu najlepiej będzie, gdy z tej wersji OPSC skorzystają starsze dzieci i młodzież przy wsparciu znających ten temat dorosłych, nauczycieli i innych osób.

Jeśli będziecie mieć jakiegokolwiek dalsze pytania lub będziecie musieli skorzystać z OPSC w celach prawnych, prosimy skorzystać z oficjalnej pełnej wersji (link do niej podany jest na końcu tej publikacji).

Dzięki niniejszej publikacji możecie się dowiedzieć:

- co to jest ONZ?
- czym są Konwencja i Protokół Fakultatywny?
- w jaki sposób OPSC traktuje niektóre formy przemocy wobec dzieci?
- oraz wielu innych przydatnych rzeczy.

Zachęcamy do dzielenia się informacjami zdobytymi dzięki lekturze tej broszury z innymi ludźmi, zwłaszcza dziećmi i młodzieżą w rodzinie, szkole i społeczności. Zachęcamy także do dzielenia się zdobytą wiedzą ze społecznością internetową. Wykorzystajcie te informacje, by zainicjować dyskusję z przyjaciółmi o tym, jak się chronić. Nauczyciele, opiekunowie i organizacje, które działają na rzecz walki z przemocą, także skorzystają z niniejszej publikacji. Jeśli zechcecie dowiedzieć się więcej na ten temat lub podjąć konkretne działania, prosimy o zapoznanie się z działem „Badania i rzecznictwo” na końcu publikacji.

Pamiętaj!

Niniejsza broszura zajmuje się głównie sprawami związanymi z przemocą seksualną. Informacje w niej przedstawione mogą być trudne do przyjęcia i mogą powodować u czytelnika uczucie smutku, strachu lub niepokoju. Jeśli tak się czujesz, spróbuj porozmawiać z kimś na tematy poruszane w tej broszurze. Pomyśl o rozmowie z kimś, komu ufasz i kto może pomóc ci znaleźć wsparcie, którego potrzebujesz. Może to być rodzic, opiekun, nauczyciel, pracownik opieki społecznej, siostra lub brat.

Z poważaniem

Marta Santos Pais, Specjalny Przedstawiciel ONZ Sekretarza Generalnego do spraw Przemocy Wobec Dzieci

Wprowadzenie

Zanim dowiecie się więcej na temat Protokołu Fakultatywnego (OPSC), zaczniemy od wyjaśnienia niektórych kluczowych słów i wyrażen związanych z tym dokumentem.

Czym są prawa człowieka?

Każde dziecko ma takie same prawa człowieka. Niektóre z tych praw człowieka związane są z podstawowymi fizycznymi potrzebami, jak potrzeba rozwoju czy zachowania zdrowia. Na przykład masz prawo do pożywienia, wody, schronienia i podstawowej opieki zdrowotnej. Niektóre twoje prawa człowieka związane są z tym, jak traktują cię inni ludzie. Masz prawo do tego, by traktowano cię z szacunkiem i godnością. Niektóre z praw mają związek z twoją potrzebą zostawania pod opieką, potrzebą rozwoju i bycia częścią społeczeństwa. Masz prawo do nauki, wyrażania własnych poglądów i opinii, dostępu do informacji i brania udziału w podejmowaniu decyzji w sprawach, które cię dotyczą. Masz także prawo do ochrony przed wszelkimi formami przemocy oraz dyskryminacji z powodu tego, kim jesteś i skąd pochodzisz.

Co to jest ONZ?

Organizacja Narodów Zjednoczonych (w skrócie ONZ) jest międzynarodową organizacją składającą się z różnych oddziałów i sekcji. Jest to organizacja, dzięki której wszystkie kraje świata mogą omawiać różne problemy i zajmować się sprawami, które ich dotyczą. ONZ pełni kluczową rolę w dążeniu do zachowania pokoju i bezpieczeństwa na świecie, lecz także zajmuje się sprawami takimi jak ochrona środowiska, zdrowie, edukacja, ochrona dzieci, kobiet i osób niepełnosprawnych i wieloma innymi problemami. ONZ podejmuje wiele działań na rzecz praw człowieka. Sporządza Traktaty, Konwencje i Protokoły, które mają chronić dziewczęta, chłopców, kobiety, mężczyzn, a także naszą planetę.

Czym jest Konwencja?

Konwencja jest sporządzoną na piśmie umową międzynarodową podpisaną przez rządy państw, stworzoną, by chronić dziewczęta, chłopców, kobiety, mężczyzn i naszą planetę. Konwencja zawiera wiele zobowiązań, które złożyły władze państw w danej dziedzinie (jak np. prawa dzieci i kobiet). Zobowiązania te stanowią część prawa międzynarodowego i muszą być przestrzegane. Nie są więc jedynie zaleceniem kierowanym do władz państw.

Czym jest Konwencja o Prawach Dziecka?

20 listopada 1989 roku Zgromadzenie Ogólne ONZ przyjęło Konwencję ONZ o Prawach Dziecka. Znana jest ona także pod skróconą nazwą CRC. CRC uznaje prawa człowieka wszystkich dzieci, każdego chłopca i każdej dziewczynki, na całym świecie. CRC jest najszerzej akceptowaną konwencją o prawach człowieka w historii świata.

Co to jest ratyfikacja?

Kiedy władze państwa **ratyfikują** Konwencję, oświadczają w ten sposób, że się z nią zgadzają i staje się ona zobowiązaniem prawnym dla tego państwa. Innymi słowy, poprzez ratyfikowanie Konwencji władze państwa mówią, że zobowiązują się realizować to, co nakazuje im Konwencja.

Czym jest Protokół Fakultatywny?

Protokoły Fakultatywne są umowami międzynarodowymi. Zawiera się je w celu uzupełnienia istniejącej Konwencji i zatwierdzenia nowych zobowiązań władz państw, których muszą one przestrzegać (np. by chronić dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym lub wzmocnić ochronę dzieci zaangażowanych w konflikty zbrojne). Protokoły Fakultatywne, gdy zostaną już ratyfikowane przez rząd państwa, mają tę samą moc co Konwencja i są stosowane w ten sam sposób.

Na przykład do Konwencji o Prawach Dziecka są trzy Protokoły Fakultatywne: pierwszy dotyczy praw dzieci, które znajdują się w sytuacji konfliktu zbrojnego; drugi dotyczy różnych form handlu dziećmi i wykorzystywania seksualnego dzieci, a trzeci ma związek z procedurą składania i rozpoznawania skarg, jakie dzieci lub ich przedstawiciele mogą wnosić w związku z łamaniem praw dziecka.

Gdy chcecie dowiedzieć się więcej

Wiele informacji przedstawionych w tej części można znaleźć w serii broszur zatytułowanych *Co to jest...* Tych 10 broszurek zostało napisanych specjalnie dla dzieci i młodzieży, by pomóc im zrozumieć wiele różnych rzeczy związanych z ONZ. Linki do nich możecie znaleźć na końcu tej publikacji.

OPSC w skrócie

Przyjrzyjmy się teraz pokrótce Protokołowi Fakultatywnemu do Konwencji o Prawach Dziecka w sprawie Handlu Dziećmi, Dziecięcej Prostytyucji i Dziecięcej Pornografii (w skrócie zwanym OPSC).

OPSC zajmuje się trzema głównymi formami przemocy, w tym:

- handlem dziećmi,
- dziecięcą prostytucją,
- dziecięcą pornografią.

Niniejsza publikacja pomoże ci lepiej zrozumieć te trudne tematy.

Handel dziećmi

Handel dziećmi ma miejsce, gdy dziecko zostaje oddane lub sprzedane za pieniądze lub za inną formę zysku (np. towary, prezenty lub jakaś forma pomocy). Kiedy OPSC mówi o handlu dziećmi, mówi o handlu dziećmi dla wielu różnych celów, w tym: do przymusowej, niebezpiecznej lub nielegalnej pracy, do rekrutacji do oddziałów zbrojnych, do małżeństwa tymczasowego lub aranżowanego, w celu wykorzystywania seksualnego, molestowania seksualnego oraz do nielegalnej adopcji. OPSC obejmuje także handel organami dzieci dla pieniędzy lub dla innych form zysku.

Czasem handel dziećmi może wiązać się z **przemysłem**. Przemysł następuje wtedy, gdy dziecko zostanie nielegalnie (tzn. niezgodnie z przepisami) przemieszczone z jednego kraju do drugiego. Bardzo często celem przemytu dzieci jest wykorzystanie seksualne dziecka, przymuszenie go do małżeństwa lub do pracy. Na przykład niektórzy ludzie zabierają dzieci daleko od ich domu i sprzedają je innym ludziom, którzy zmuszają te dzieci do żebrania na ulicy lub nielegalnej pracy w innych domach lub w rolnictwie (na farmach).

Dziecięca prostytutcja

Prostytucja ma miejsce wtedy, gdy ktoś daje komuś pieniądze, prezenty lub przysługi w zamian za seks. Dziecięca prostytutcja ma miejsce wtedy, gdy dzieci są wykorzystywane seksualnie w zamian za pieniądze, jedzenie, ubrania, schronienie lub ochronę. Te zyski czasami są udzielane bezpośrednio dziecku, ale czasem komuś innemu, kto ma nad tym dzieckiem kontrolę.

Niektórzy dorośli potrafią oszukiwać, wywierać presję, straszyć lub zmuszać dzieci do prostytucji. Wykorzystywanie dzieci w prostytucji może zdarzyć się w różnych miejscach, takich jak ulica, kluby, bary, domy publiczne, hotele, domy prywatne czy szkoły.

Dziecięca pornografia

Pornografia dziecięca obejmuje obrazy (zdjęcia, filmy), nagrania dźwiękowe lub słowo pisane utrwalające dzieci wykorzystywane seksualnie. Obrazy, nagrania i słowa są używane przez niektórych dorosłych w celach seksualnych i najczęściej są to fotografie lub filmy z intymnymi częściami ciała dzieci, dorosłymi dokonującymi czynności seksualnych z dziećmi lub dziećmi wykonującymi takie czynności ze sobą wzajemnie. Pornografia dziecięca jest często przekazywana i sprzedawana.

Takie zdjęcia z dziećmi wykorzystywanymi często można znaleźć w różnych miejscach i na różnych nośnikach: w internecie, w telefonach komórkowych, na filmach, płytach DVD, wideo i na fotografiach, w magazynach, książkach, komiksach i plakatach.

Dlaczego OPSC jest ważny?

Konwencja o Prawach Dziecka (CRC) zawiera wiele artykułów dotyczących ochrony dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym.

- Artykuł 19 zobowiązuje rządy państw do zagwarantowania, że dzieci są odpowiednio chronione przed wszelkimi formami przemocy, w tym przed wykorzystywaniem seksualnym.
- Artykuł 32 chroni dzieci przed pracą, która jest niebezpieczna lub która może zaszkodzić ich zdrowiu lub dostępowi do edukacji.
- Artykuł 34 chroni dzieci przed wszelkimi formami wyzysku seksualnego i nadużyć seksualnych.
- Artykuł 35 zobowiązuje rządy do zabezpieczenia dzieci przed porwaniami, sprzedażą czy przemytem.
- Artykuł 39 zobowiązuje rządy do udzielania pomocy dzieciom–ofiaram na każdym etapie powrotu do zdrowia.

OPSC jest bardzo pomocny ponieważ definiuje i szczegółowo opisuje trzy ważne problemy: handel dziećmi, prostytucję dziecięcą i pornografię dziecięcą. Pomaga to rządowi, parlamentowi, organizacjom i ludziom pracującym z dziećmi zapewniać dzieciom–ofiaram bezpieczeństwo, dopilnować by sprawcy ponieśli karę i ulepszać prawa i polityki w celu ochrony dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym.

Władze państw, które ratyfikują OPSC, zgadzają się, że czyny, takie jak sprzedaż dzieci, prostytucja czy pornografia dziecięca, to bardzo poważne przestępstwa. OPSC zobowiązuje rządy państw do „uznania tych czynów za niezgodne z prawem”. Oznacza to, że władze państw muszą dopilnować, by czyny te zostały objęte karą przewidzianą przez prawo karne tego państwa oraz że przestępcy zostaną osądzeni. Kiedy tak się już stanie, ważne jest, by dzieci–ofiary otrzymały stosowną pomoc, tak by czuły się bezpieczne i rozumiały, co się dzieje. OPSC opisuje także, w jaki sposób dzieci–ofiary powinny być chronione i wspierane podczas postępowania sądowego i rozpraw sądowych.

Rządy, które podpiszą OPSC zgadzają się także, że dzieci–ofiary mają prawo dążyć do „odszkodowania za straty od osób odpowiedzialnych w świetle prawa”. Oznacza to, że dzieci–ofiary powinny mieć możliwość wniesienia oskarżenia względem każdego, kto jest odpowiedzialny za przestępstwa wobec nich popełnione oraz otrzymać odszkodowanie za to, czego doświadczyły. Żądanie odszkodowania może dotyczyć pieniędzy lub innych form zadośćuczynienia (np. opieki medycznej lub pomocy społecznej), które mogą pomóc ofierze wyzdrowieć i otrząsnąć się z doznanej krzywdy.

OPSC został przyjęty/zaadoptowany przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 2000 roku i wszedł w życie 18 stycznia 2002 roku.

Czy chcecie dowiedzieć się więcej?

Definicje znajdujące się w tej części pochodzą z OPSC i ważnych publikacji ECPAT International. Mają one pomóc dzieciom i młodzieży w zrozumieniu powyższych zagadnień. Więcej informacji, także materiały dla dzieci, znajdziecie na stronie internetowej:

<http://www.ecpat.net/>

OPSC w szczegółowo

Przyjrzyjmy się teraz OPSC bardziej dokładnie.

OPSC składa się z 17 różnych artykułów.

Artykuły od 1 do 3 definiują główne formy przemocy oraz wprowadzają ich zakaz.

Artykuł 1 – Nielegalność

Ten artykuł stwierdza, że rządy państw, które podpisały OPSC, zgodziły się, by zakazać handlu dziećmi, dziecięcej prostytucji i dziecięcej pornografii.

Artykuł 2 – Definicje

Artykuł ten definiuje trzy główne formy przemocy, o których mówi protokół. Są to:

- handel dziećmi,
- dziecięca prostytucja,
- dziecięca pornografia.

[Powyższe definicje znajdziesz na stronach 10 i 11 niniejszej broszury]

Artykuł 3 – Formy przemocy

Artykuł ten wymienia czyny, które rządy państw powinny uznać za niezgodne z prawem na mocy prawa karnego. Są to między innymi:

- handel dziećmi, w tym w celu:
 - wykorzystywania seksualnego dziecka,
 - sprzedaży organów dziecka,
 - przymusowej pracy,
- nielegalnej adopcji dziecka,
- wykorzystywania lub udostępniania dzieci do prostytucji,
- wytwarzania, sprzedawania, przekazywania lub posiadania obrazów wykorzystywania dzieci.

OPSC nakazuje rządowi zagwarantowanie, że czyny te zostaną uznane za ciężkie przestępstwa i że ktokolwiek je popełni zostanie ukarany, co dotyczy także osób, które próbują je popełnić lub pomagają w tym innym. Czasami w takie przestępstwa zaangażowana jest prywatna firma (np. hotel, klub, bar). Z tego powodu OPSC nakazuje włączyć do tej odpowiedzialności prawnej także firmy prywatne.

OPSC zajmuje się pewnymi formami przemocy. Są też inne międzynarodowe umowy, które dotyczą innych form przemocy lub wykorzystywania. Niektóre z nich zostały wymienione w dziale „Badania i rzecznictwo” na końcu tej broszury.

Artykuły od 4 do 7 nakazują państwom rozwiązanie trudności związanych i ich systemami prawnymi i sądowymi.

Artykuł 4 – Jurysdykcja

Artykuł ten mówi o **jurysdykcji** państwa. Oznacza to posiadanie przez państwo władzy w zakresie decyzji prawnych i wyroków sądowych względem kogoś lub czegoś. Artykuł ten jest ważny, ponieważ nakazuje rządowi wyraźnie określić, kto ma władzę w zakresie podejmowania decyzji prawnych i wydawania wyroków względem każdego, kto złamie postanowienia OPSC poprzez handel dziećmi, dziecięcą prostytutką lub pornografią dziecięcą.

Może to być skomplikowane i trudne zadanie.

Na przykład ofiara może mieszkać w jednym państwie, a sprawca może pochodzić z innego. Które z tych państw powinno postawić podejrzanego przed sądem? Czy ma to być państwo, w którym mieszka ofiara czy sprawca? A co jeśli prawo tych państw jest inne?

Czasami do przestępstwa dochodzi na statku lub w samolocie, gdzie jeszcze trudniej stwierdzić, które państwo jest odpowiedzialne za ściganie sprawcy.

Artykuł 4 wzywa rządy do wyjaśnienia, w jaki sposób ich system prawny będzie traktował takie sprawy oraz do zagwarantowania, że ich sądy mogą zajmować się przestępstwami, które miały miejsce w granicach kraju lub na pokładzie statków i samolotów zarejestrowanych w tym kraju.

Artykuł 5 – Ekstradycja

Artykuł 5 wyjaśnia, co państwa muszą zrobić, jeśli konieczna jest ekstradycja. Ekstradycja następuje wtedy, gdy oskarżona lub skazana osoba zostaje przeniesiona z jednego państwa do drugiego w celu postawienia go przed sądem i/ lub ukarania. Ekstradycje są czasem konieczne jeśli ktoś popełni przestępstwo (np. wykorzystał seksualnie dziecko) w jednym kraju i potem ucieka do innego kraju, by uniknąć kary.

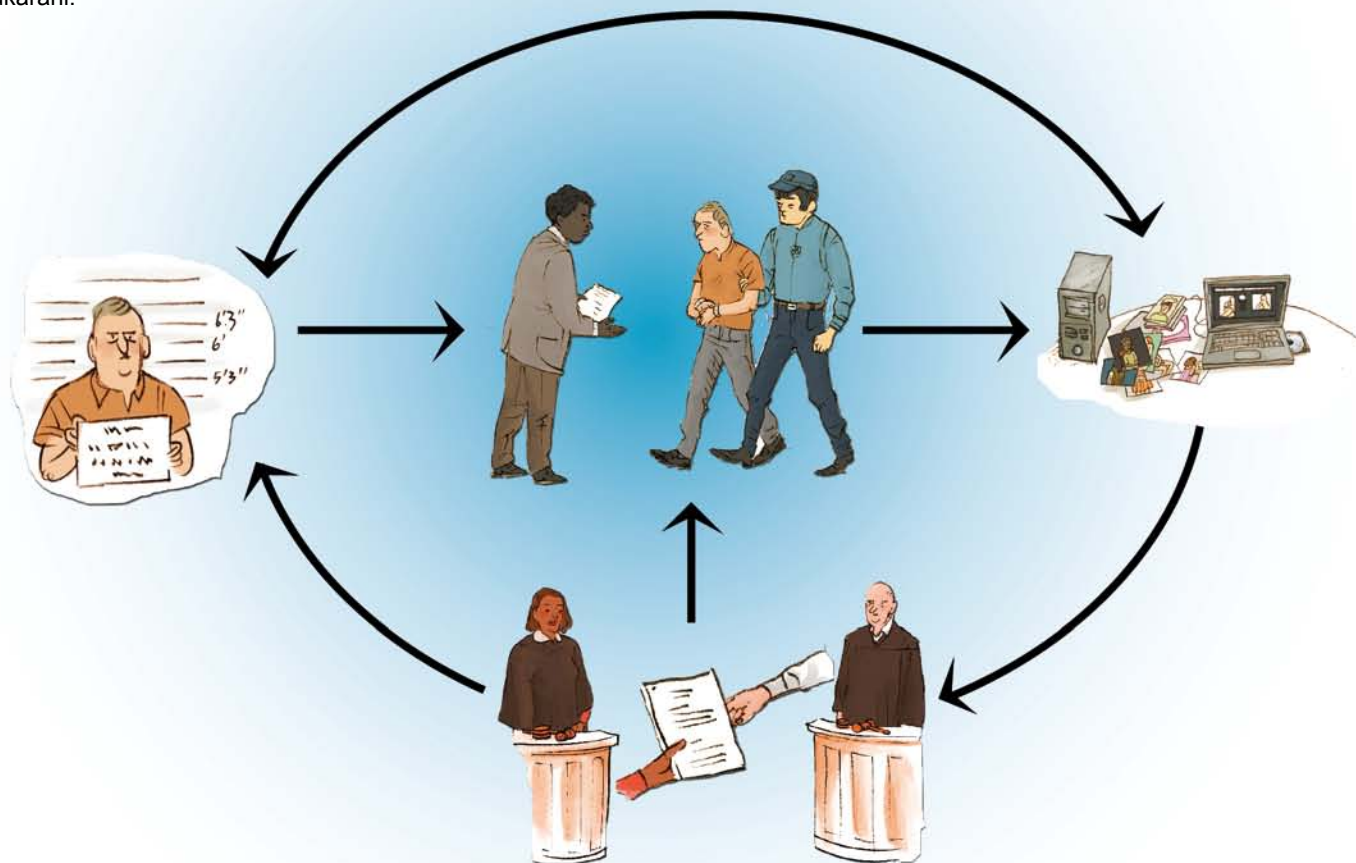
Ekstradycja jest skomplikowana ponieważ państwa mają różne systemy prawne i w różny sposób zajmują się przestępstwami. W dodatku nie wszystkie kraje podpisały międzynarodowe umowy, by rozwiązać problem ekstradycji.

OPSC ułatwia rozwiązanie takich trudnych sytuacji. Pozwala na przykład państwom, które nie podpisały umowy ekstradycyjnej odesłać kogoś (ekstradować), jeśli oba państwa podpisały OPSC.

Artykuł 6 – Pomoc i współpraca prawna

Każde państwo ma swój własny system prawny, swoją własną policję i sądy. Ponieważ wielu sprawców popełnia przestępstwa w różnych krajach, lub ucieka do innych państw, ważne jest, by władze tych państw współpracowały. Artykuł 6 nakazuje rządów wspólną pracę i wzajemne wsparcie w wysiłku związanym z prowadzeniem dochodzenia oraz dopilnowanie, by przestępcy zostali odnalezieni, osądzeni i ukarani.

Artykuł 7 – Odebranie (lub konfiskata) rzeczy i pieniędzy

Przestępcy czasami mają mieszkania, samochody, komputery, broń i inne rzeczy, które wykorzystują podczas popełniania przestępstwa. Mogą mieć także duże sumy pieniędzy, które pochodzą z ich kryminalnej działalności.

Artykuł 7 nakazuje państwu dopilnowanie, by te dobra i pieniądze mogły być zabrane (lub **skonfiskowane**).

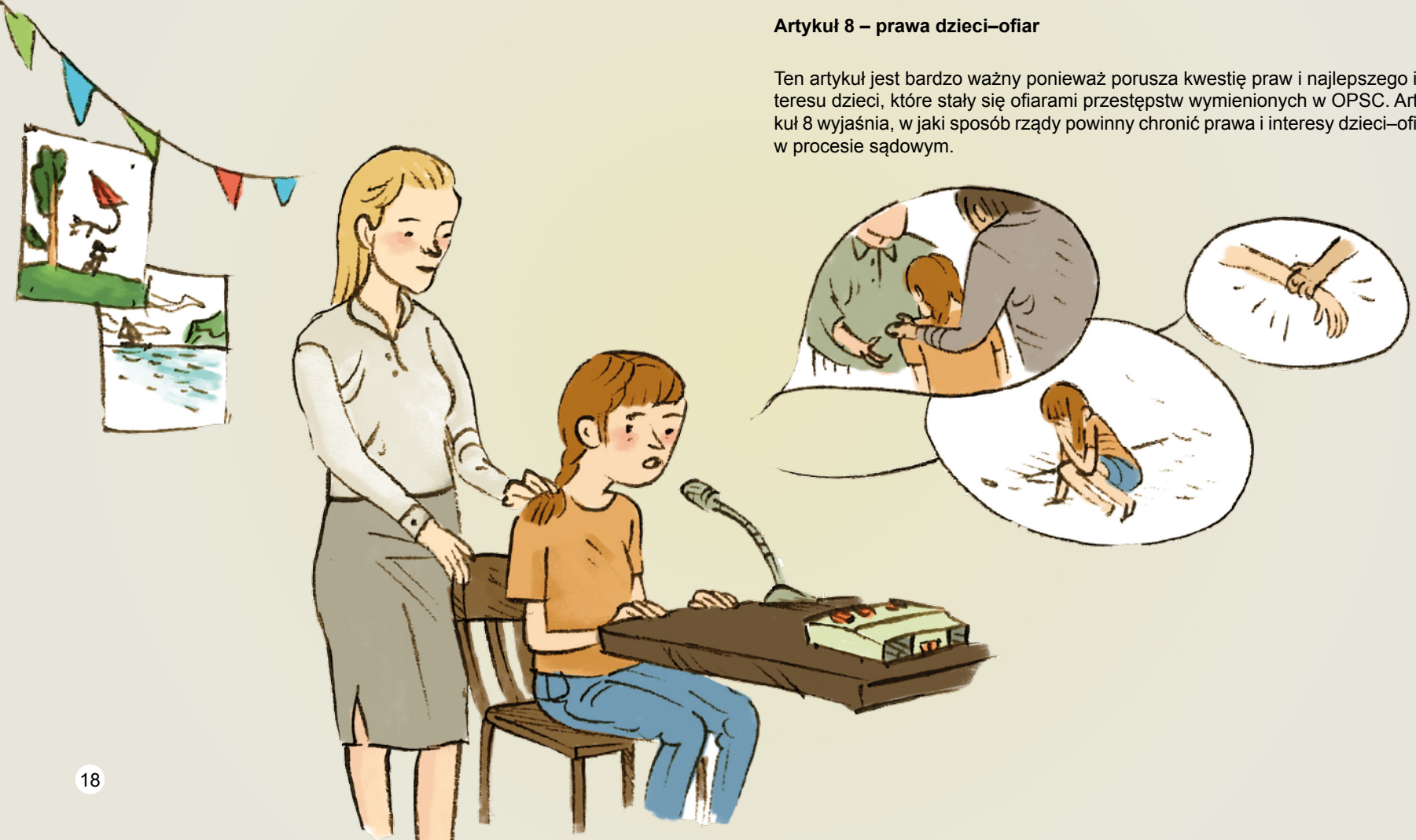
Artykuł 7 nakazuje także rządowi zamknięcie wszelkich miejsc, które wykorzystane zostały do popełnienia przestępstw wobec dzieci.

Artykuły od 8 do 11 zajmują się sprawami ochrony, zapobiegania i współpracy.

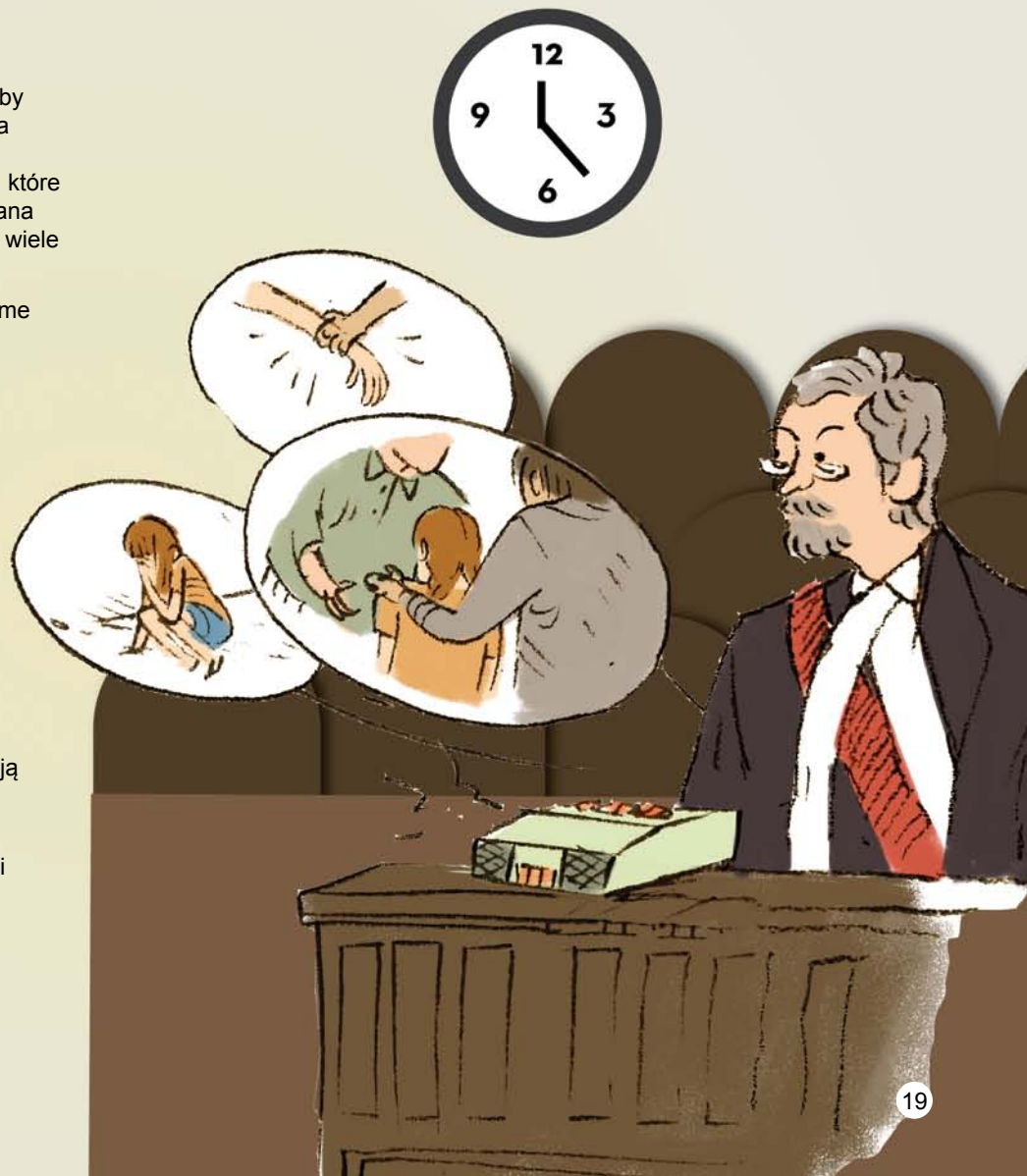
Artykuł 8 – prawa dzieci–ofiar

Ten artykuł jest bardzo ważny ponieważ porusza kwestię praw i najlepszego interesu dzieci, które stały się ofiarami przestępstw wymienionych w OPSC. Artykuł 8 wyjaśnia, w jaki sposób rządy powinny chronić prawa i interesy dzieci–ofiar w procesie sądowym.

Działania, jakie trzeba podjąć, obejmują:

- Zapewnienie, że procedury prawne są wyczułone na specjalne potrzeby dzieci–ofiary oraz że uwzględniają one przerażające i trudne przeżycia dzieci biorących udział w procesach sądowych. Na przykład: władze powinny udostępniać dzieciom, które chcą zeznawać, pomieszczenia, które są dla nich miłe i przyjazne. Wypowiedź dziecka powinna być nagrywana w systemie audio lub video, tak by nie musiało ono powtarzać zeznań wiele razy. W pomieszczeniu tym nie powinien przebywać przestępca.
- Zapewnienie, że dziecko–ofiara zna swoje prawa i że jest ono świadome wszystkiego, co dzieje się w związku z jego sprawą.
- Zapewnienie, że wysłuchane i uwzględnione zostaną obawy i opinie dziecka podczas postępowania.
- Udzielenie dziecku wsparcia w trakcie trwania całego postępowania sądowego.
- Zapewnienie, że prywatność i tożsamość dziecka–ofiary są chronione (na przykład należy zabezpieczyć nazwisko i zdjęcia dziecka przed upublicznieniem w prasie lub TV).
- Ochronę dzieci–ofiar, ich rodziny i innych świadków oraz izolowanie ich od ludzi, którzy mogą próbować ich zastraszyć bądź skrzywdzić za to, co zeznali w sądzie.
- Dążenie, by postępowanie nie trwało zbyt długo.
- Zagwarantowanie bezpieczeństwa ludzi i organizacji, które zapobiegają przestępstwom, chronią dzieci i wspierają dzieci–ofiary w procesie odzyskiwania sił i powrotu do zdrowia.
- Zagwarantowanie szkolenia osobom, które pracują z dziećmi–ofiarami (takim, jak policjanci, prawnicy, pracownicy społeczni, sędziowie itd.).

Artykuł 9 – Zapobieganie i terapia

Artykuł 9 opisuje działania, które należy podjąć w ramach zapobiegania krzywdzie oraz by pomóc dzieciom–ofiaram odzyskać siły i wyzdrowieć.

OPSC nakazuje rządowi stworzenie praw, polityk i programów zapobiegających handlowi dziećmi, prostytucji i pornografii dziecięcej. Ponieważ niektóre dzieci mogą być bardziej niż inne narażone na niebezpieczeństwo, zaleca się państwom zwrócić szczególną uwagę na najwrażliwsze dzieci.

OPSC nakazuje rządowi upewnić się, że zarówno dorośli, jak i dzieci mają wiedzę na temat takich przestępstw oraz tego, co należy zrobić, by im zapobiegać. Państwa powinny także zadbać o to, by dzieci wiedziały jak i gdzie mogą szukać pomocy w razie potrzeby. Rządy państw powinny także zaangażować się w zapobieganie poprzez kampanie informacyjne, edukację i szkolenia. Rząd powinien wspierać uczestnictwo grup społecznych – a zwłaszcza dzieci – w tych inicjatywach informacyjnych, edukacji i szkoleniach. Rządy powinny również zakazać publikacji czy rozpowszechniania jakichkolwiek materiałów reklamujących czy zachęcających do popełniania takich przestępstw wobec dzieci.

Artykuł 9 uznaje także prawa dzieci–ofiary. Stwierdza on, że dzieci–ofiary mają prawo do otrzymania pomocy i wsparcia. Oznacza to także pomoc w procesie odbudowy sił fizycznych, psychicznych, umysłowych i emocjonalnych. Oznacza to także pomoc w znalezieniu drogi ku bezpiecznej i szczęśliwej przyszłości.

Artykuł 9 stwierdza również, że dzieci–ofiary mają prawo „dążyć do odszkodowania za straty od osób odpowiedzialnych w świetle prawa”. Oznacza to, że dzieci–ofiary powinny mieć możliwość wniesienia oskarżenia względem każdego, kto jest odpowiedzialny za przestępstwa wobec nich popełnione oraz otrzymać odszkodowanie (w formie pieniędzy, pomocy medycznej lub innych korzyści) za to, co je spotkało.

Artykuł 10 – Koordynacja i współpraca międzynarodowa

Artykuł 10 dostrzega wagę wspólnej pracy na poziomie narodowym i międzynarodowym.

Na poziomie narodowym istnieje wiele organizacji i instytucji, które mogą pomóc w zwalczaniu przemocy wobec dzieci, takie jak: służby publiczne, parlament, rzecznicy dzieci, organizacje obywatelskie i biznesowe. Koordynacja wszystkich tych wysiłków jest ważna, ponieważ może dać najlepsze wyniki oraz zapobiec wszelkim ryzykom przemocy i wykorzystywania dzieci.

Na poziomie międzynarodowym państwa powinny wykorzystać wszelkie dostępne środki, by:

- wzmocnić zapobieganie przemocy wobec dzieci,
- dopilnować, by przestępcy zostali osądzeni i ukarani,
- zagwarantować, by dzieci były chronione,
- dać ofiarom jak największe szanse na odzyskanie zdrowia i powrót do szczęśliwego życia.

Artykuł 10 zaleca rządów rozpatrzenie przyczyn leżących u podstaw popełnianych przestępstw (np. bieda, dyskryminacja lub konflikty zbrojne). Wzywa się państwa do wspólnej budowy pokojowych i sprawiedliwych społeczeństw.

Państwa, które mogą pomóc innym państwom potrzebującym wsparcia finansowego lub innego – proszą się o to, aby to zrobiły.

Artykuł 11 – Zawsze należy stosować prawo, które jest najlepsze dla dziecka

Umowy międzynarodowe są wynikiem negocjacji pomiędzy państwami. Zawierają one zobowiązania, które państwa te zgadzają się wykonać. Czasem jednak prawo wewnętrzne przewiduje lepsze rozwiązania; w takich przypadkach OPSC nakazuje państwom zastosować te środki, które są najkorzystniejsze dla dzieci.

Artykuły od 12 do 17 zajmują się technicznymi zagadnieniami umów międzynarodowych.

Artykuł 12 – Sprawozdawczość

Państwa nie powinny zapominać o swych zobowiązaniach i regularnie przyglądać się sytuacji dzieci. Z tego względu OPSC nakazuje każdemu państwu wyjaśnienie, jakie działania zostały podjęte w celu dotrzymania zobowiązań. Informacje te są zbierane w formie raportu (sprawozdania), który musi być przesłany Komitetowi Praw Dziecka.

Sprawozdania Państw przesłane do Komitetu Praw Dziecka można znaleźć na:

<http://www.unhcr.org/refworld/publisher,CRC,STATEPARTIESREP,,,0.html>

Artykuły od 13 do 17

Ostatnia część OPSC zajmuje się innymi technicznymi szczegółami tej międzynarodowej umowy. Są to między innymi porady dla państw podpisujących i ratyfikujących OPSC oraz przedstawienie opcji wycofania się z OPSC lub zaproponowania zmian.

Komitet Praw Dziecka

Komitet Praw Dziecka to grupa 18 niezależnych międzynarodowych ekspertów ds. praw dziecka, którzy obserwują i nadzorują sposób, w jaki rządy/państwa wypełniają swoje obowiązki i obietnice złożone podczas ratyfikacji Konwencji Praw Dziecka.

Sprawdź swoją wiedzę

Test

Zakreśl właściwą odpowiedź na każde z poniższych pytań.

1 OPSC wszedł w życie:

- a) 19 stycznia 2001
- b) 18 stycznia 2002
- c) 18 grudnia 2001
- d) 18 grudnia 2002

2 OPSC delegalizuje następującą działalność:

- a) Pornografię dziecięcą
- b) Handel dziećmi
- c) Prostyucję dziecięcą
- d) Wszystkie z powyższych odpowiedzi

3 „Ekstradycja” oznacza:

- a) Posiadanie władzy w zakresie decyzji prawnych i wyroków sądowych względem kogoś lub czegoś
- b) Zagwarantowanie, że procedury prawne są „wrażliwe” na specjalne potrzeby dzieci–ofiar
- c) Sytuację, kiedy rząd jednego państwa wysyła kogoś do innego państwa w celu postawienia go przed sądem lub poddania karze
- d) żadne z powyższych

4 W roku 2013 Konwencja o Prawach Dziecka ma:

- a) 1 protokół fakultatywny
- b) 2 protokoły fakultatywne
- c) 3 protokoły fakultatywne
- d) Konwencja o Prawach Dziecka nie ma żadnego protokołu fakultatywnego

Test prawda/fałsz

Zakreśl „prawda” lub „fałsz” przy każdym zdaniu poniżej.

1

Rządy państw nie powinny odgrywać żadnej roli we wspieraniu edukacji ofiar–dzieci, ich rodzin i wspólnot ogólnie w zakresie szkodliwych efektów przestępstw, o których mówi OPSC.

PRAWDA

FAŁSZ

2

Dzieci–ofiary mają prawo dążyć do **odszkodowania za straty od osób odpowiedzialnych w świetle prawa**.

PRAWDA

FAŁSZ

3

Każdy akt **handlu dziećmi** łączy się z **przemysłem**.

PRAWDA

FAŁSZ

4

Rządy powinny współpracować ze sobą, by stawiać przed sądem ludzi, którzy popełniają przestępstwa wymienione w OPSC.

PRAWDA

FAŁSZ

5

Komitet Praw Dziecka jest grupą 75 ekspertów ds. praw dziecka.

PRAWDA

FAŁSZ

6

Sądy powinny zapewniać specjalne pomieszczenia udostępniane tylko dla dzieci i powinny nagrywać w trybie audio lub video zeznania dzieci, tak by dzieci mogły uniknąć bezpośredniego kontaktu z osobą, która je skrzywdziła.

PRAWDA

FAŁSZ

7

Mimo że dwa państwa nie podpisały traktatu o ekstradycji pomiędzy sobą, nadal mogą ekstradować kogoś, jeśli podpisały OPSC.

PRAWDA

FAŁSZ

8

Procedury prawne z udziałem dzieci–ofiary zawsze powinny trwać długo.

PRAWDA

FAŁSZ

Rozsypanka wyrazowa

Na końcu każdego zdania brakuje słowa, które należy uzupełnić.

Użyj do tego celu pomieszanych liter w nawiasach.

1

_____ dziecięca jest nielegalna.
(CATPORYSJUT)

2

Niestety dużo materiałów z pornografią dziecięcą można znaleźć w _____.
(CEINERIETN)

3

Dziecko—_____ powinno być chronione podczas każdego postępowania karnego.
(FRAIOA)

PRZYKŁAD

ONZ nie ustanawia praw i nie jest _____
światowym. (RĄMEDZ)

Odpowiedź: ONZ nie ustanawia praw i nie jest
RZĄDEM światowym.

4

Czasami handel dziećmi ma na celu
_____ seksualne.
(RYTWOSKAIENZYYW)

5

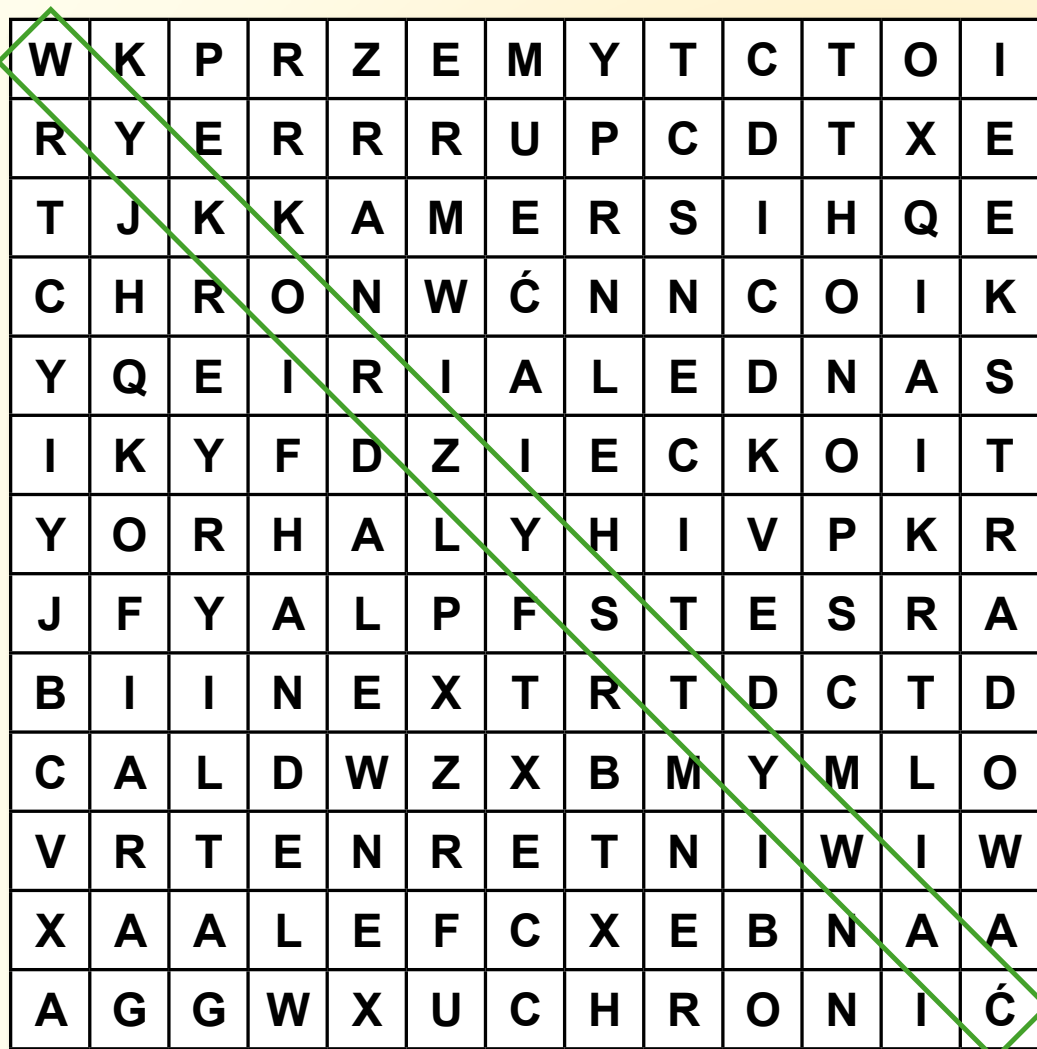
Podnoszenie _____ pomoże
zapobiegać przestępstwom, o których mówi OPSC.
(DIOAWŚOMCŚI)

Znajdź słowo

Sprawdź, czy znajdziesz słowa w ramce.

Pamiętaj, że słowa można odczytywać od tyłu, od prawej do lewej i odwrotnie, z góry na dół i po przekątnych.

- OPSC
- INTERNET
- DZIECKO
- HANDEL
- CHRONIĆ
- EKSTRADOWAĆ
- ~~WYKORZYSTYWAĆ~~
- OFIARA
- PRZEMYT
- PRAWA

W	K	P	R	Z	E	M	Y	T	C	T	O	I
R	Y	E	R	R	R	U	P	C	D	T	X	E
T	J	K	K	A	M	E	R	S	I	H	Q	E
C	H	R	O	N	W	Ć	N	N	C	O	I	K
Y	Q	E	I	R	I	A	L	E	D	N	A	S
I	K	Y	F	D	Z	I	E	C	K	O	I	T
Y	O	R	H	A	L	Y	H	I	V	P	K	R
J	F	Y	A	L	P	F	S	T	E	S	R	A
B	I	I	N	E	X	T	R	T	D	C	T	D
C	A	L	D	W	Z	X	B	M	Y	M	L	O
V	R	T	E	N	R	E	T	N	I	W	I	W
X	A	A	L	E	F	C	X	E	B	N	A	A
A	G	G	W	X	U	C	H	R	O	N	I	Ć

Jakie jest twoje zdanie?

Zastanów się nad poniższymi pytaniami:

Czy uważasz, że Protokół Fakultatywny do Konwencji o Prawach Dziecka w sprawie Handlu Dziećmi, Dziecięcej Prostytyucji i Pornografii jest przydatny? Wyjaśnij, dlaczego tak uważasz?

W jaki sposób OPSC pomaga ludziom zrozumieć lepiej prawa dziecka?

Czy sądzisz, że istnieją jakieś problemy związane z OPSC? Proszę, wyjaśnij.

Czy masz jeszcze jakieś inne pytania dotyczące OPSC?

Spisz swoje pytania i porozmawiaj o nich z kimś, komu ufasz i kto może ci pomóc znaleźć odpowiedzi, których szukasz.

Czy znasz kogoś, kto może chcieć dowiedzieć się więcej na temat OPSC i co możesz zrobić, by takiej osobie pomóc?

Badania i rzecznictwo

Specjalny Przedstawiciel ONZ Sekretarza Generalnego do spraw Przemocy wobec Dzieci

Specjalny Przedstawiciel jest globalnym, niezależnym działaczem na rzecz zapobiegania i eliminacji wszelkich form przemocy wobec dzieci.

<http://srsg.violenceagainstchildren.org/>

OPSC

Pełna, oficjalna wersja Protokołu Fakultatywnego do Konwencji o Prawach Dziecka w sprawie Handlu Dziećmi, Dziecięcej Prostyucji i Pornografii jest dostępna na:

<http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/OPSCCRC.aspx>

Ratyfikacja OPSC

Aby dowiedzieć się, że czy twoje państwo ratyfikowało (czy też akceptuje) OPSC, wejdź na:

http://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-11-c&chapter=4&lang=en

Protokół Fakultatywny do Konwencji o Prawa Dziecka w sprawie Procedury Rozpoznawania Skarg dla Dzieci i Młodzieży

Dokument jest dostępny na:

<http://srsg.violenceagainstchildren.org/>

Rzecznik Praw Dziecka

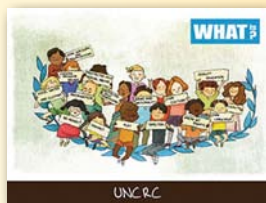
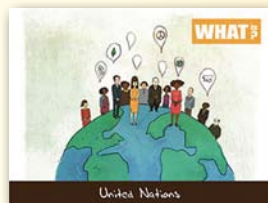
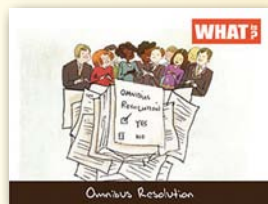
W Polsce Rzecznik Praw Dziecka jest konstytucyjnym, niezależnym organem państwa, który jest wyposażony w uprawnienia procesowe, kontrolne, interwencyjne i sygnalizacyjne w celu ochrony wszystkich praw dziecka.

www.brpd.gov.pl

Broszury Co to jest...?

Wydana została seria książek nazwana broszurami *Co to jest...* Te 10 broszurek zostało napisanych specjalnie dla dzieci i młodych ludzi by pomóc im zrozumieć wiele różnych rzeczy związanych z ONZ.

Tytuły poszczególnych tomów:

- *Co to jest... ONZ?*
- *Co to jest... Zgromadzenie Ogólne ONZ?*
- *Co to jest... Rada Bezpieczeństwa?*
- *Co to jest... Rada Praw Człowieka?*
- *Co to jest... Konwencja i Traktat?*
- *Co to jest... Partycypacja Dziecka?*
- *Co to jest... Specjalny Przedstawiciel?*
- *Co to jest... Rezolucja Kompleksowa (Omnibus Resolution)?*
- *Co to jest... Postępowanie Skargowe dla CRC?*
- *Co to jest... Konwencja o Prawach Dziecka?*

Zapraszamy na stronę: <http://resourcecentre.savethechildren.se/start/library> gdzie można zapoznać się ze wszystkimi broszurami *Co to jest...* Gdy odwiedzicie naszą stronę, prosimy wpisać *Co to jest... (What is...)* do wyszukiwarki, która wyświetli wszystkie dostępne broszury.

ECPAT International

Więcej informacji można znaleźć na: www.ecpat.net

Podręcznik OPSC

Inny przydatnym narzędziem, pomagającym zrozumieć lepiej OPSC jest: UNICEF, *Handbook on the Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography*, UNICEF: Innocenti Research Centre, February 2009. ISBN: 978-88-89129-85-2
http://www.unicef-irc.org/publications/pdf/optional_protocol_eng.pdf

Konwencja o Prawach Dziecka

Aby dowiedzieć się więcej o Konwencji ONZ o Prawach Dziecka oraz swoich prawach, możecie zapoznać się z ww. materiałami *Co to jest... Konwencja ONZ o Prawach Dziecka* lub przeczytać Konwencję w 58 różnych językach na stronie: <http://www.unicef.org/magic/briefing/uncrc.html> Strona zawiera linki do oficjalnego tekstu, a także wersji przyjaznej czytelnikowi.

Let us follow the Road Map to end violence against children
Niech prowadzi nas atlas świata ku zakończeniu przemocy wobec dzieci

Ta książka opowiada o badaniach przeprowadzonych przez ONZ, dotyczących przemocy dotykającej dzieci i młodzież oraz zaleceniach dla państw w sprawie zapobiegania i zwalczania wszelkich form przemocy wobec dzieci. Mówi też o dalszej pracy wynikającej z badań.

<http://resourcecentre.savethechildren.se/library/let-us-follow-road-map-end-violence-against-children>

Źródła te można znaleźć na:

<http://resourcecentre.savethechildren.se/start/library>

One Step Beyond – Advocacy Handbook for Children and Young People
Krok dalej – podręcznik rzecznictwa dla dzieci i młodzieży

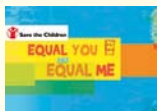
Jeśli zastanawiasz się nad wykonaniem jakiegoś badania lub opracowaniem szczegółowego planu rzecznictwa, by zakończyć przemoc wobec dzieci, zachęcamy cię do przeczytania tej książki. Może ona ci pomóc przeprowadzić skuteczne działania na rzecz pozytywnych zmian.

Safe You Safe Me
Bezpieczny ty, bezpieczny ja

Materiał dla młodszych dzieci, 7–12 lat, przeznaczony do nauki i zrozumienia rodzajów przemocy, która dotyka dzieci na całym świecie, pokazujący także dzieciom, jak mogą same chronić się przed przemocą.

Equal You and Equal Me
Równy ty, równy ja

Ta książka dostarcza informacji na temat dyskryminacji, jej przyczyn i wpływu na dzieci.

Participate with You and Participate with Me
Uczestniczyć z tobą, uczestniczyć ze mną

Książka, której celem jest zmotywowanie wszystkich osób poniżej 18 lat, do poszerzania wiedzy na temat partycypacji dzieci i młodzieży we wszystkich aspektach życia i społeczeństwa. Opowiada ona także o tym, co robią rządy lokalne i państwowe, by zagwarantować, że prawa te są respektowane.

Our Right to be protected from Violence: Activities for Learning and Taking Action for Children and Young People
Nasze prawo o ochrony przed przemocą: nauka i działania dla dzieci i młodzieży

Ta książka przedstawia więcej informacji na temat Badania Sekretarza Generalnego ONZ na temat przemocy wobec dzieci. Wymienia ona także różne sposoby zdobycia wiedzy na temat przemocy wobec dzieci. Podaje przykłady dobrych praktyk i działań w tym zakresie.

United Nations Secretary – General's Study on Violence against Children – Adapted for Children and Young People
Badanie Sekretarza Generalnego ONZ na temat przemocy wobec dzieci – zaadaptowane na potrzeby dzieci i młodzieży

Przyjazne dla dzieci streszczenie oficjalnego raportu ONZ i zaleceń, w tym przydatny bank słów, który może pomóc wyjaśnić niektóre pojęcia użyte w tekście lub w rozmowie na temat spraw związanych z przemocą wobec dzieci.

World Report on Violence against Children
Światowy raport w sprawie przemocy wobec dzieci

Jest to bardziej szczegółowy raport (364 strony), wyjaśniający przyczyny przemocy wobec dzieci, jej skutki; mówi też więcej o przemocy w rodzinie i w domu, w miejscu pracy, szkołach i instytucjach opieki, sądownictwie oraz w społeczeństwie.

Odpowiedzi do testu wiedzy

Test:

1. Prawidłowa odpowiedź to (b)
2. Prawidłowa odpowiedź to (d)
3. Prawidłowa odpowiedź to (c)
4. Prawidłowa odpowiedź to (c)

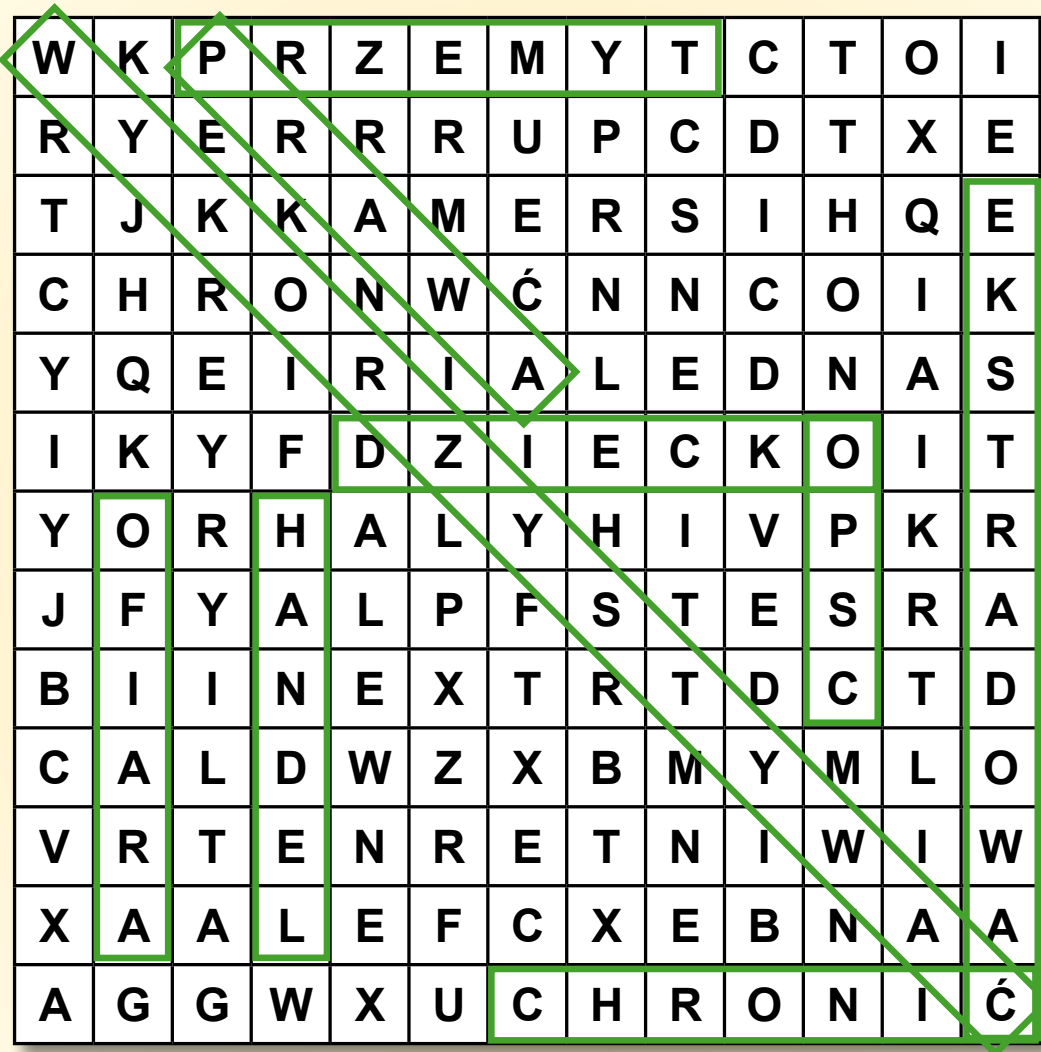
Zdania „Prawda” lub „Fałsz”:

1. Fałsz
2. Prawda
3. Fałsz
4. Prawda
5. Fałsz
6. Prawda
7. Prawda
8. Fałsz

Rozsypanka wyrazowa:

1. prostytutka
2. internecie
3. ofiara
4. wykorzystywanie
5. świadomość

Znajdź słowo:

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

RZECZNIK PRAW DZIECKA

Specjalny Przedstawiciel Sekretarza Generalnego ds. Przemocy wobec Dzieci jest niezależnym, światowym rzecznikiem działającym na rzecz zapobiegania i eliminacji wszelkich form przemocy wobec dzieci, inicjujący działania i polityczne wsparcie w celu dokonania poprawy sytuacji na całym świecie. Mandat SRSG umocowany jest w Konwencji Praw Dziecka oraz innych międzynarodowych instrumentach praw człowieka wymienionych w Badaniu ONZ na temat przemocy wobec dzieci.

<http://srsg.violenceagainstchildren.org>

<http://facebook.com/martasantospaispage>

<http://twitter/srsgvac>

<http://youtube.com/srsgvac>

Polska wersja językowa publikacji została przygotowana i wydana przez Biuro Rzecznika Praw Dziecka we współpracy z Biurem Specjalnego Reprezentanta Sekretarza Generalnego ds. Przemocy wobec Dzieci